

Erőszak, szexuális zaklatás, abúzus

Baj-e a megerőszakolás? Kérem, ne háborodjanak fel a kérésen, az ember első ösztönös válasza erre az, hogy hogyan lenne baj, szörnyűség, trauma. De miért? Hiszen a világunk – a szexuális forradalom óta – át van itatva a szexualitással, ez többé nem tabutéma. Erotikus könyveket jelentetnek meg milliós példányszámokkal, gondoljunk csak *A szürke ötven árnyalata* fergeteges sikerére, bárhol találhatunk szexshopokat, az újságosstandokon pornóújságokat vásárolhatunk, de ma már inkább interneten annyi pornót nézhetünk, amennyit csak akarunk, no és mindenki természetesnek veszi a házasságkötés előtti nemi életet. A fiatalok jóval korábban kezdik a szexuális életet, mint régebben. A nők felszabadultak, ők is élvezni akarják – és ezt ki is mondják – a szexet. A házastársaknak legalább a fele egyszer vagy többször megcsalja a párját. Számos szinglit kielégítenek az egyéjszakás kalandok. Fecsegünk a szexuális életünkről és problémáinkról a barátainknak, barátnőinknek. Nem véletlen a *Szex és New York* világszerte nagy népszerűsége.

Szeretkezz, ne háborúzz!, hangzott a hippik legendás jelmondata – és milyen igazuk volt. A nemiség életünk alapvető része volt mindig is, egyedüli újdonság, hogy ma már lehet róla beszélni. Amit régen perverzióknak tekintettek – a homoszexualitástól az orális vagy akár anális szexen át az élvezetet fokozó eszközökig – mára elfogadottá vált. Talán még a gruppenszex is. Az amerikai ún. Kinsey-jelentés az ötvenes években szinte megrázta a világot adataival az emberek valóságos szexualitásáról.

A nemiség már régóta nem a fajfenntartás eszköze – kivéve a hívő keresztény családoknál, ahol még a védekezés sem helyénvaló. A meztelenség is jelen van az életünkben, és nem csak a nudista strandokon. Valóságshow-kban valódi (bár feltehetőleg megrendezett) szexet láthatunk valódi, élő emberektől.

Szinte nincsenek már hálószoatitkok. Mindez többségében elfogadható, és a nagyobb szabadságunk, őszinteségünk jele.

Csak zárójelben jegyzem meg, hogy mindezzel valamiképpen elvész az a titokzatosság, az a vágy, amit régen csak egy-egy, a hosszú szoknya alól véletlenül felbukkanó boka, egy-egy sejtelmes pillantás okozott – és ez veszteség is.

A nők már régóta mutogatják bájaikat, miniszoknyát, topot hordanak, a dekoltázsukat közszemlére teszik – s nem csak szexuális felhívás céljából. Sokszor örömeiket lelik saját vonzerejükben, és nem félnek megmutatni magukat. A divat, a szépségipar használata inkább egymásnak szól, nem annyira a férfiaknak.

Akkor mi is a baj azzal, ha egy férfi megkíván egy nőt, és ledönti? Csak egyetlen esetben van baj vele: *ha ezt a nő nem akarja*. Kizárólag a kölcsönös, mindkét fél által kívánt szexuális együttlétnek van létjogosultsága akár házasságon kívül, akár belül. Ez utóbbit azért fontos kiemelni, mert bizony házasságon vagy élettársi kapcsolaton belül is létezik megerőszakolás, amikor az asszony ellenkezése dacára történik a behatolás, mely ilyenkor törvénytelen, durva és erőszakos, no és megalázó. Hol vagyunk már attól, amikor házastársi kötelességről beszéltek! Nincs ilyen kötelesség.

A megerőszakolt vagy a szexuális együttlétre kényszerített nő a teljes kiszolgáltatottságot éli át. A férfiak többsége fizikailag erősebb, és ezt az erőfölényt is kihasználják ilyenkor. Úgy gondolom, hogy az agresszió, a bántalmazás, a verés – bár természetesen egyik sem elfogadható – is valamivel enyhébb, mint a szexuális erőszak. Nem csak ütlegetést kap ilyenkor az áldozat (nyugodtan nevezhetjük áldozatnak), hanem a legintimebb testrésze válik kiszolgáltatottá. Teste pusztán tárgyá lesz. Emberi mivolta elvész.

Eddig csak a nőket ért megerőszakolásról beszéltem, de tudjuk, hogy – ha ritkábban is – ez megtörténhet fordítva is. Emlékezzünk csak a *Zaklatás* című filmre, ahol a főnöknő kényszeríti szexuális együttlétre férfi beosztottját. És

megteheti, hiszen bájaival akarata ellenére is képes felkorbácsolni egy férfi vágyait, ösztöneit.

Igen, a feljebbvalóink. Ha ők tesznek ilyet, akár nők, akár férfiak, az még súlyosabban esik latba, hiszen pozíciójukat, hatalmukat felhasználva élnek „előjogaikkal”. Ez szinte hasonló a *jus primae noctis*ra, az első éjszaka jogára, erre a brutális középkori szokásra, amikor a földesúrnak előjoga volt jobbágynője nászéjszakájára.

A megerőszakolás részben a hatalomról szól. Hatalmam van a gyengébb felett, aki kiszolgáltatott nekem.

A megerőszakolás során az elkövető emberi lényéből kivetkőzve ösztön vezérelte állattá válik.

Testünk a sajátunk, semmi sem annyira a miénk, mint a testünk, talán csak a gondolataink. Még a legjobb szerelmi kapcsolatban is van valamiféle áthidalhatatlan határ a pár tagjai között, hiszen két különböző lényről van szó. Létezik ugyan empátia, de még a szerelmem testi szenvedését sem tudom átvenni, fizikailag átélni. Két test az két test. Néha összeolvad, aztán különvállik. Vannak persze szimbiotikus kapcsolatok, de kérdés hogy azok egészségesek-e, ilyenfajta egybeolvadás nem jár-e valamiféle érvessztéssel?

A sajtóban fel-felröppenek hírek egye-egy esetről, amikor egy utcán éjszaka valami szórakozóhelyről hazamenő lányt megerőszakolnak, akár csoportosan is, sőt előfordul, hogy meg is ölik. Az ilyesmi felborzolja a kedélyeket, mégis meglepő vitákat gerjeszt, akár csak a nemrégiben kirobbant történet az úszólányokról, akiket edzőjük ily módon bántalmazott. Megtörténik a legszörnyűbb: *az áldozat hibáztatása*. Az áldozat, még ha úgymond kihívóan volt is öltözve, mondjuk inkább: csinosan, divatosan, vonzóan, soha nem hibáztatható! Hiszen nem egyezett bele abba, ami történt, akarata ellenére követtek el rajta erőszakot, kölcsönösségről természetesen ilyen esetekben szó sincs.

A megerőszakolt nők nagy többsége nem tesz feljelentést, főleg a házastársa ellen nem. Ennek több oka is van, de kiemelném, hogy ilyenkor sokszor a nő az, aki szégyelli magát. Akár büntudata is van. Részesen volt valami szörnyűnek, traumát élt át, de magát hibáztatja. Gyötrődik és hallgat. Ez a legrosszabb, amit tehet, de sokan nem mernek, nem tudnak erről beszélni. A szexuális erőszak nagy része látens marad. Ami nyilvánosságra kerül, az csak a jéghegy csúcsa. Megdöbbentő statisztikák látnak napvilágot arról, hogy életük során hányan éltek át ilyesmit.

Holokauszt-túlélők számolnak be arról, hogy mindazok után, amik velük történtek, amiket velük tettek, magukat (is) hibáztatták, büntudatuk volt, sőt számosan emiatt (is) akár évekkel, évtizedekkel később öngyilkosságot követtek el. A lelki folyamat hasonló lehet: ha ilyesmi előfordulhatott, abban én is hibás lehetek. Pizkossá, szennyessé váltam általa.

Az áldozat szégyelli magát, nem a bűnös.

Sok megerőszakolt nő ezután fél, és nem mer kapcsolatot létesíteni férfiakkal, bizalmatlanná válik, bezárkózik, magányos lesz, vagy akár lesbikussá válik, de nem valódi affinitásból, csak a valakihez való tartozás alapvető emberi igényéből.

Megemlíteném még azonban, hogy vannak vadhajtásai is a nőket érő zaklatás büntetőjogi következményeinek. Amikor az Amerikai Egyesült Államokban súlyos törvények tiltják a zaklatást, akkor ez azzal is jár, hogy vége az ártatlan udvarlásoknak, érintéseknek, finom utalásoknak, pillantásoknak arra vonatkozóan, hogy egy férfinak tetszik egy nő, vagy fordítva. Ezt a szerelmi „előjátékot”, a kacérkodást, mely igenis színesíti az életünket, megbénítja a következményektől való félelem.

E cikk keretébe nem fér bele, hogy beszéljünk a pedofiliáról vagy a családon belüli inceszt kapcsolatokról, amelyek szörnyű pusztítást végeznek a gyermeki lélekben. Ez már valóban a súlyos patológia és a büntetőjog körébe tartozik. Leli következményei beláthatatlanok. A poszttraumás stressz

szindróma kialakulásának többsége ilyen esetekben gyökeredzik. Hosszú pszichoterápiával gyógyítható, ha egyáltalán ezek a sebek valaha begyógyulnak.

S ugyancsak nincs itt keret arra, hogy a bántalmazott kapcsolatban élő és abban maradó nők sajátos lelki világáról és – mondjuk ki – patológiájáról ejtsünk szót. Csak annyit, ha néha sikerül is kitörniük egy ilyen beteg viszonyból, sokszor újra hasonlóan agresszív társat választanak.

Úgy látom, hogy ilyen ügyekben – akár felnőttet, akár gyereket érintett a szexuális abúzus – a rendőrség sincs a helyzet magaslatán. A vallomások során újabb megaláztatások érhetik az áldozatot, neki kell bizonyítania, hogy az eset valóban megtörtént-e, orvosi látteleletet várnak tőle, és a kihallgatást nem pszichológiailag képzett szakemberek végzik. Ez is hozzájárulhat a sok elhallgatott esethez.

Sok tennivalója van még e téren a társadalomnak, a politikusoknak, a jogalkotóknak, a bűnüldözésért felelősöknek, a nőmozgalmaknak és a szabadságjogokért küzdőknek.

Gimes Katalin
családterapeuta, addiktológiai konzultáns
06-30-2508020